

Japanisk Spets

Rasspecifik Avelsstrategi, RAS
2021-2025

Japanisk Spets Grupp 5

FCI-nummer 262

Originalstandard 1987

FCI-Standard 1999-06-16

SKKs Standardkommitté 2004-09-01

Version 2

©JAPANSK SPETS KLUBB

Innehållsförteckning

Inledning och Historik	3
Japansk spets i Sverige	3
Avelsmål för rasen	4
Sammanfattning av RAS strategier	4
Population	4
Hälsa	4
Mentalitet	4
Exteriör	4
Rasens population	5
Nulägesbeskrivning	5
Användning av avelsdjur	5
Avelsdebut – Statistik	6
Inavelsgrad	7
Mål	8
Strategier	8
Hälsa	8
Historik	8
Nulägesbeskrivning	9
Knän	9
Hjärta	9
Ögon	9-10
Muskeldystrofi	10
Mål	10
Strategier	10
Mentalitet	11
Nulägesbeskrivning	11
Mål	12
Strategier	12
Exteriör	12
Nulägesbeskrivning	12
Exteriöra överdrifter	12
SRD	12-13
Rasspecifika detaljer	13
Storlek	13
Typ och könsprägel	13-14
Ögon	14
Mål	14
Strategier	14
Förankring	14
Källhänvisning	14

Inledning och Historik

"Japansk spets anses härstamma från den stora, vita tyska spets som infördes till Japan via Sibirien och nordöstra Kina. Rasen ställdes ut första gången i Tokyo 1921. 1925 importerades två par vita spetsar från Kanada och fram till 1936 skedde import från Kanada, USA, Australien och Kina. Till slut korsades deras avkomma för att uppnå en bättre ras. 1948 fastställde den japanska kennelklubben en rasstandard som fortfarande gäller."

Historien om hur japanerna skapade den japanska spetsen är många och av olika varianter. Vad vi kan fastslå är att japanerna ville ha en liten vacker hund som hade lätt till skall. Japanerna ville att det skulle vara en vacker hund som var behändig att ha i sina små hus och lägenheter. Men som alltid när det gäller japaner så var det väldigt viktigt att den skulle utstråla harmoni och skönhet. Det är fortfarande ett signum på rasen, den ska utstråla harmoni, skönhet och stolthet, varje strå av kroppspälsen ska avslutas av ett pärlemorskimmer och de tre svarta prickarna, nosen och ögonen som skall vara svarta. 1948 skrevs den första standarden med hjälp av Japansk Kennelklubb. Rasen godkändes fullt ut av FCI 1964.

Japansk spets i Sverige

Japansk spets har funnit i Sverige sedan 1973. Sverige var det första land att ta rasen från Japan. Rasens mångsidighet och utseende har lockat många nya hundägare. Rasen har vunnit popularitet bland sällskapshundsägare, utställare och aktiva i olika tävlingsgrenar. Japansk spets har en grundfunktion som larmhund och har därför lätt till skall. Dock har grundarna av rasen i Japan arbetat med de egenskaperna för att få en hund som inte har lika lätt till skall som de första japanska spetsarna.

Den lilla storleken och den vita färgen är typiskt för den japanska spetsen. Hundarna fick inte vara för stora för att kunna bo i de små japanska husen och den vita färgen representerar renlighet och skönhet enligt japansk sed. De svarta prickarna som utgörs av ögon och nos är rasens adelsstecken och är ytterligare ett tecken på det som anses vara vackert i Japan, de starka kontrasterna mellan svart och vitt. Därmed är också svarta klor önskvärt, men är sällsynt att det finns på alla tassars klor.

Japansk Spetsklubb bildades 1983 i en sammanslagning av två klubbar som startats när rasen gjorde entré. Japansk Spetsklubb (JSK) har arbetat med rasens bevarande i olika paraplyorganisationer och ingår nu i Svenska Spets- och Urhundklubben (SSUK). Klubben har ca 250 medlemmar, det är det en aktiv klubb som håller uppfödarmöten, aktivitetsträffar, ger ut medlemstidning och har hemsida samt även finns i sociala medier.

Rasen finns spridd i stora delar av världen men om man ser till registreringssiffror finns de större populationerna i Norden, Storbritannien, Australien samt Ryssland samt givetvis i Japan. Rasen har idag även antagits och blivit godkänd av amerikanska kennelklubben (AKC).

Rasen är generellt frisk och det kan vi se via våra regelbundna hälsoenkäter samt via statistik från olika försäkringsbolag.

Avelsmål för rasen

Under rasens snart 50-åriga historia i Sverige finns en strävan att bibehålla och förvalta rasen. Bibehålla den sunda, eleganta och vackra hund som den är med dess vita strittiga päls och karaktäristiska mörka pigment som de japanska skaparna av rasen berättat om i sin standard. Rasen skall hållas frisk genom att använda den genetiska variation som finns i rasen och bevara de olika grundtyper som finns.

Typ, storlek, proportioner och mentalitet måste beaktas för att inte misstas för någon av andra vita spetsraserna.

Sammanfattning av RAS strategier:

I detta stycke visas en kortfattad sammanfattning av de strategier som uppfödare och ägare av avelshund rekommenderas förhålla sig till. I respektive avsnitt senare i dokumentet finns mer ingående information.

Population

- I avel föredragsvis använda obesläktade individer och importörer.
- Försöka använda unika hanar och tikar i avel utan tidigare avkommor
- Ingen individ får fler än 30 avkommor under sitt liv och inte mer än det dubbla antalet barnbarn.
- Bör låta avelsdjuret uppnå en ålder av 24 månader innan avelsdebut
- Inavelsgrad bör vara lägre eller i linje med årsgenomsnittet, 1,5% i varje kombination
- Att endast i undantagsfall göra kombinationer som ger samma eller högre inavelsgrad än 6,25% beräknad på 5 generationer

Hälsa

- Att endast avla på kliniskt friska djur.
- Avelshundar bör ögonlysnas regelbundet.
- Hundar över 6 år bör ögonlysnas för att säkerställa att ingen ärftlig ögonsjukdom är på väg att etablera sig i rasen.
- Regelbundet låta veterinären lyssna på hjärtat vid veterinärbesök.
- Uppfödare och hundägare bör rapportera till japansk spetsklubb om diagnoser samt dödsorsaker, detta för att övervaka rasens hälsa.
- Att svara på enkäter gällande hälsa och uppfödning samt delta på uppfödar/medlemsmöten.

Mentalitet

- Inte kombinera två överdrivet skälliga individer
- Uppfödare ska inte avla på hundar som har överdrivna rädslor (exempelvis i olika miljöer eller olika underlag) eller överdriven ljudkänslighet.
- Uppfödare bör använda sig av BPH beskrivningar som ett verktyg i sin avel, exempelvis genom att låta avelsdjur och deras avkommor genomföra en beskrivning.

Exteriör

- Avel bör företrädesvis ske med individer inom rasstandardens ideala måttangivelser både på storlek och proportioner. Man bör utesluta individer över maximalstorlek och under minsta storlek ur avel om inte särskilda anledning finns (exempelvis en unik härkomst).
- Ej avla på hundar med Canintänder (hörntänder) som går in i gommen, eller med sneda eller för smala bett.
- Kombinera inte 2 individer med svag pigmentering. Exempelvis har den ena ljus nosspegel, kombinera alltid med en som har svart nosspegel.

Rasens population

Historik

Historiskt sett så har rasen haft en god genetisk variation och många möjliga kombinationer som nyttjats på ett klokt sätt. Detta tack vare ett gott samarbete mellan de få uppfödarna i rasklubben som sinsemellan utbytt information, uppföljning och dokumentation gällande sina linjer och avkommor. Avelsarbetet har alltid genomsyrats av transparens och utbyte av erfarenheter och kunskap gällande uppkomna problem och frågeställningar.

Nulägesbeskrivning

Antalet registreringar per år låg stadigt mellan 180–280 hundar fördelat på 55–80 kullar under perioden 2004–2014 men 2015–2020 har registreringar minskat något till 130–200 hundar och 40–50 kullar.

Genomsnittlig kullstorlek ligger alltså på 3,5 valpar/kull ända sedan 1990-talet med små årliga förändringar. Antalet dödfödda valpar samt valpar som dör i låg ålder är få.

Inavelstrenden har sjunkit sedan 1990-talet, dock har JSK har vid närmare granskning funnit att flera individer med dubbla registreringsnummer har använts i avel vilket menligt påverkar statistiken.

Under perioden 2015–2020 har det fötts 281 kullar fördelat på 272 tikar och 208 hanar. Här ser vi att det finns utrymme för att använda fler hundar i avel samt fler unika kombinationer i större frekvens.

Man kan se en viss överanvändning av vissa avelsdjur. Det visar på en ökad risk att enskilda avelsdjur får en allt för hög andel barnbarn, vilket kan påverka den genetiska variationen negativt i kommande avelsarbete.

De senaste 10 åren har det registrerats flertalet importörer. De flesta importörerna är från Europa och är därmed blodslinjer som är besläktade med de svenska om än på långt håll, några är av japansk härkomst. De viktigaste importörerna måste vara de japanska hundarna som är helt obesläktade med vad som finns representerat i resten av Europa. Importörer har alltid betydelse för den inhemska populationen om det är så att just den familjen inte finns representerad sedan tidigare i Sverige.

Användning av avelsdjur

För att bibehålla en genetisk variation är det av stor vikt att ingen individ blir förälder till för många avkommor och att för många av dessa går vidare i avel. Detta för att bibehålla avelsbasen genom att använda fler hundar i avel och inte koncentrera sig på avelsdjur med utställningsmeriter. Genom att följa Svenska Kennelklubbens rekommendation att ingen individ skall tillåtas få fler avkommor än 5% av en generation. Då bidrar man till att bibehålla en genetisk variation och fler avkommor än 5% är oundvikligen en avelsmatador. Tittar vi på de senaste 5 åren (2015–2020) är 5% 41 valpar.

Registreringsiffrorna har sjunkit de senaste åren, vi kan även se att det är många individer ur samma familjer som används frekvent i avel. Släktskapet i de födda kullarna gör att avelsbasen krymper snabbt. Klubben rekommenderar att ingen individ får fler avkommor än 30 under sin livstid och inte mer än dubbla antalet barnbarn. Det är viktigt att i avel använda så obesläktade individer som möjligt för rasens fortlevnad.

Avelsdebut - Statistik

De hundar som har använts i avel de senaste 15 åren har alla varit i stort sett 18 månader och uppåt. En stor del hanar är äldre vid avelsdebut och vissa används tidigt men går i avel under många år. Det är ingen stor skillnad i ålder för debuten i stort sett är alla hundar mellan 2–5 år.

JSK rekommendationer utöver gällande lagar och SKK generella regler är att avelsdjuren bör vara över 2 år för avelsdebut. Klubben rekommenderar att fler avelsdjur används i kombinationer som är unika och gärna använda hanhundar som är äldre och inte har avkommor.

Ålder vid första valpkull

ANTAL HANAR	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009		
7 - 12 mån	1	0	0	1	1	2	1	1	0	0		
13 - 18 mån	2	2	1	3	4	3	2	4	5	2		
19 - 24 mån	4	1	1	1	2	1	1	4	4	2		
2 - 3 år	5	5	1	6	9	6	8	6	8	7		
4 - 6 år	3	3	5	3	1	3	2	3	4	4		
7 år och äldre	1	0	1	0	0	0	0	0	3	1		
Totalt	16	11	9	14	17	15	14	18	24	16		
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
7 - 12 mån	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13 - 18 mån	1	2	1	2	2	1	0	0	1	0	1	
19 - 24 mån	1	2	1	2	3	5	7	3	1	1	1	
2 - 3 år	5	7	9	8	9	4	6	9	10	5	8	
4 - 6 år	6	2	4	5	8	5	0	2	5	4	8	
7 år och äldre	1	2	1	1	3	0	0	1	0	2	3	
Totalt	15	16	16	18	25	15	13	15	17	12	21	

ANTAL TIKAR	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009		
7 - 12 mån	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0		
13 - 18 mån	1	2	1	1	0	1	1	2	0	1		
19 - 24 mån	2	4	4	2	6	4	5	2	4	3		
2 - 3 år	10	18	14	17	17	22	16	30	24	18		
4 - 6 år	3	2	0	1	3	3	6	4	2	3		
7 år och äldre	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0		
Totalt	16	26	19	21	26	30	29	39	30	25		
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
7 - 12 mån	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13 - 18 mån	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
19 - 24 mån	4	1	4	3	4	2	2	2	0	3	1	
2 - 3 år	23	20	17	19	17	14	12	21	19	17	17	
4 - 6 år	1	6	7	5	6	4	5	5	5	2	4	
7 år och äldre	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Totalt	28	27	28	27	27	20	19	28	24	22	22	

Inavelsgrad

Vid första anblicken av inavelsgraden ser det positivt ut då det ligger väldigt lågt och har hållit sig ganska lågt sedan 2000-talet. Avelsbasen baseras ursprungligen på ett lågt antal individer som i sin tur var nära släkt, detta gör att det är av högsta vikt att se längre bak i stamtavlan vid planerade kombinationer. JSK rekommenderar att man ser inavelsgraden i fler led än fem för en rättvisare bild av kombinationen.

Uppfödarna måste uppmärksamma inavelsgraden på planerad kombination så att inte avelsbasen utarmas. Många av de mest använda avelsdjuren har avkommor som används flitigt. De har isin tur avkommor som också används flitigt. Trenden att en och samma hane har många kullar på ett år är något som bör undvikas.

Rasens genomsnittliga inavelsgrad enligt SKK avelsdata. Beräknad över 5 generationer.

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
2,9%	1,8%	2,2%	2,1%	1,1%	1,7%	2,1%	1,7%	1,3%	1,2%	
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1,2%	1,5%	1,7%	1,3%	1,5%	1,3%	1%	0,8%	1,1%	0,7%	1.0%

Inavelsgrad

Antal kullar födda inom varje kategori av inavelsgradsnivå, här kan vi se att kullar med mer än 6,25% inavelsgrad är ytterst få och det är något som är av stor vikt att bibehålla.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Upp t.o.m. 6,25%	35	49	36	45	57	52	51	74	72	65	
6,26% - 12,49%	4	4	1	3	2	6	7	5	2	2	
12,5% - 24,99%	2	0	0	3	1	0	1	1	0	0	
25% -	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Upp t.o.m. 6,25%	63	66	54	58	60	40	44	51	50	43	48
6,26% - 12,49%	1	1	5	1	3	1	1	0	1	0	1
12,5% - 24,99%	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
25% -	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

Mål

Långsiktiga mål

- Att verka för fler unika kombinationer görs som ökar avelsbasen.
- Att kontinuerligt försöka förnya avelsbasen med japanska importörer eller hundar med japanska blodslinjer.

Kortsiktiga mål

- Bibehålla en låg inavelsgrad och hög genetisk variation.
- Öka antalet hanhundar i avel
- Inte låta antalet valpar som registreras minska ytterligare utan istället försöka komma tillbaka över 200/år

Strategier för att nå målen

Klubbnivå

- JSK ska arbeta aktivt för att avelsbasen inte ska minska, bl.a. genom att publicera statistik i medlemskanaler.
- Hålla utbildning för uppfödare och hanhundsägare gällande population och vikten av att förstå varje kombinationens påverkan på avelsbasen.
- Utbilda och vägleda våra hundägare i användandet av SKK Avelsdata.
- Regelbundet arrangera uppfödare/medlemsmöten.

Uppfödarnivå

- I avel föredragsvis använda obesläktade individer och importörer.
- Försöka använda unika hanar och tikar i avel utan tidigare avkommor
- Ingen individ får fler än 30 avkommor under sitt liv och inte mer än det dubbla antalet barnbarn.
- Bör låta avelsdjuret uppnå en ålder av 24 månader innan avelsdebut
- Inavelsgrad bör vara lägre eller i linje med årsgenomsnittet, 1,5% i varje kombination
- Att endast i undantagsfall göra kombinationer som ger samma eller högre inavelsgrad än 6,25% beräknad på 5 generationer.

Hälsa

Historik

Japansk spets har, trots sina få individer som startmaterial i Sverige, lyckats hålla väldigt stor bredd i aveln och få recessiva defekter har dykt upp. I början av 1990-talet fanns det några kända fall av njurdefekten PNP. Efter dessa kända fall har inga flera PNP inrapporterats till JSK. Idag benämns defekten som RD, Renal dysplasi.

Tandstatusen har avsevärt förbättrats avsevärt sedan 1973, de flesta av hundarna under 70 och 80 talet hade ett stort antal tandförluster. På uppfödareträffar och möten har tandstatus diskuterats. Alla uppfödarna jobbade unisont för att använda hundar med korrekt antal tänder och att inte använda hundar med incisivförluster eller felställda canintänder i avel. I dagsläget accepteras tandförluster, men de flesta hundar idag har komplett bett och bettfel är ovanligt.

I slutet av 1990-talet började flera att röntga sina hundar både för HD och ED. Det visade ett oroväckande resultat, då fler hundar fick anmärkningar på sina leder. Många av hundarna som röntgades var äldre. JSK valde att samla till ett avelsmöte där JSKs uppfödare gemensamt beslutade att röntga så många hundar som möjligt. Speciellt yngre hundar för att få veta om det fanns ett problem i rasen. Utvärderingen visade ingen utbredd problematik i rasen.

Nulägesbeskrivning

Japansk Spets ses som en frisk ras, enligt Agria breed profiles (2011–2016) får japansk spets värdet 0,85, vilket innebär att rasen statistiskt sett är friskare jämfört med genomsnittshunden. Ett tal under 1 är friskare än genomsnittshunden och ett tal över 1 är sjukare än genomsnittshunden.

Hälsoenkäter utförda 2014 samt 2020 påvisar även att rasen upplevs som frisk och fri från hälsoproblem enligt hundägare av rasen, enkäten är distribuerad inom rasklubbens kanaler och utanför via sociala medier, svarsfrekvensen var 166 respektive 188 hundar, se rapport från denna på vår hemsida, Japanskt spetsblad nummer 1, 2020 från s 15.

Rasen har få komplikationer vid parning och förlossning samt att tikarna uppvisar goda moderegenskaper, grunden till detta påstående är en enkät i detta ämne som skickades ut till uppfödare av rasen hösten 2020.

Rasen har inte haft och har inte ett behov att införa ett hälsoprogram. Uppfödarna fortsätter med frivilliga undersökningar gällande hundarnas hälsoaspekt.

JSK samlar kontinuerligt in hälsodata och dödsorsaker från hundägare i Sverige, vi har även tagit del av andra länders dokumentation kring vilka diagnoser och uppkomna problem som drabbat rasen.

KNÄN

Eftersom det är allmänt känt att många hundraser av liten storlek är drabbade av patellaluxation i varierande grad, har flera uppfödare valt att testa sina hundar innan de går i avel. Tack vare detta har klubben inte behövt införa någon tvingande avelsrekommendation gällande patellaluxation. Förhoppningen är att uppfödarna fortsätter att arbeta på detta föredömliga sätt.

Information från enkäter, avelsdata och försäkringsbolag visar att rasen i stort inte har några problem. Klubben rekommenderar att undersökningen sker runt två års ålder då hunden är fysiskt utvecklad.

HJÄRTA

I rasen finns det ett fåtal individer som utvecklar blåsljud när de är äldre, ca 10 års ålder +/- ett par år, blåsljudet har när det kontrollerats med hjälp av ultraljud visat sig vara en svaghet i mitralisklaffen i hjärtat, en sjukdom som innebär en gradvis försämring av klaffens funktion. Sjukdomen heter på fackspråk Myxomatös hjärklaffsdegeneration (MMVD), på jorunalkvitton står det ofta Mitralis endokardos eller mitralisinsufficiens. Vissa individer behöver livslång medicinering andra inte. Sjukdomen är en av de vanligaste hjärtsjukdomarna och drabbar främst små och medelstora raser från medelåldern och uppåt.

Detta kom JSK till känna 2018 och har sedan dess uppmanat att hundägare och uppfödare att låta veterinären lyssna på hundens hjärta vid vaccinering. Om ett blåsljud finns, gå vidare med en ultraljudsundersökning samt vid diagnos rapportera in till rasklubben. Det finns idag ett fåtal fall rapporterade, om vi tittar på hälsoenkäten 2014 (5st) och 2020 (10st), så är antalet hjärtfel (generella) de dubbla på den senare enkäten, om det beror på ökad uppmärksamhet eller en ny trend är svårt att säga. JSK följer utvecklingen och trenden i kommande enkäter. Hundar med blåsljud på hjärtat skall inte användas i avel.

ÖGON

Några få fall av PRA, Progressiv Retinal Atrofi, har diagnosticerats i rasen, samtliga äldre individer. Detta ledde till att JSK drog ihop en internationell undersökning, Sverige, Norge och Finland där rasklubbarna kom överens om att under en period så ska det ögonlysas så många hundar som

möjligt. Eftersom många ögonlysts har man funnit andra diagnoser som ålderskatarakt och felväxande ögonhår. Tanken är att vi ska fortsätta att kontrollera våra avelsdjur under kommande 5 års period för att sedan utvärdera om fortsatt ögonlysning är motiverat. På det viset så kan vi se om det dyker upp fler fall av PRA eller andra ögon diagnoser.

Muskeldystrofi

För information, ej problem i vår population.

Under inledningen av 2000-talet hittades ett litet antal hundar på Irland med defekten. Detta innebar att unga hanhundar dog i tidig ålder. Den muskeldystrofi som beskrivs hos japansk spets är en ärftlig X-bunden sjukdom. Idag finns en gentest utvecklad för rasen av forskare i University College Dublin. Det finns inga kända fall från hundar utanför drabbade familjer på Irland. Hund med irländsk härkomst utan genetisk känd status skall ej användas i avel.

Slutsats

Avelsarbete är ett omfattande projekt, det är viktigt att beakta både hälsa, rastyp och mentalitet. Det är av högsta vikt att uppfödarna beaktar sundhet och hälsa framför titlar och meriter. Avelskombinationer bör göras enligt god avelsed och inte enbart efter hälsodokument. Individier som visar varaktiga symptom på knäledsproblem så som haltande, svårt att hoppa upp på saker, ovilja att springa snabbt samt vända tvärt skall uteslutas ur avel.

Mål

Långsiktiga mål

- Att bibehålla rasen frisk och sund.

Kortsiktiga mål

- Genom att höja åldern vid patellaundersökning minska antalet dubbla resultat.
- Öka andelen hundar och avelsdjur som är ögonlysta under en 5-årsperiod

Strategier

Klubbnivå

- Genom uppfödarmöten och informationsspridning få alla uppfödare att ta ansvar och arbeta för rasens fortsatta hälsa och välmående.
- Bjuda in våra nordiska klubbar till föreläsningar, samt utöka nordiskt samarbete.
- Att inom varje 5 års period skicka ut enkät riktad till uppfödare/hundägare.
- Fortsätta samla in diagnoser och dödsorsaker för att hålla en överblick på rasens hälsa
- Informera om nyttan med att undersöka ögon, hjärta och knän. All kontroll är på frivillig basis men ger god information om rasens hälsoläge.

Uppfödarnivå

- Att endast avla på kliniskt friska djur.
- Avelshundar bör ögonlystas regelbundet.
- Hundar över 6 år bör ögonlystas för att säkerställa att ingen ärftlig ögonsjukdom är på väg att etablera sig i rasen.
- Regelbundet låta veterinären lyssna på hjärtat vid veterinärbesök.
- Uppfödare och hundägare bör rapportera till japansk spetsklubb om diagnoser samt dödsorsaker, detta för att övervaka rasens hälsa.
- Att svara på enkäter gällande hälsa och uppfödning samt delta på uppfödar/medlemsmöten.

Mentalitet

Nulägesbeskrivning

Rasen har inga krav på mentalbeskrivningar. Rasklubben vill hålla sig uppdaterad om rasens mentala status genom att uppmana fler hundägare att utföra BPH för sina japanska spetsar. Arbetet har påbörjats och ett 50 tal individer är BPH beskrivna. Rasstandarden säger: *Rasen skall vara intelligent, gladlynt och uppmärksam. Den får inte vara skällig.*

Många japanska spetsar har integritet och kan ogilla att ha kontakt med okända hundar och människor. Det är en del av rasens karaktär och får anses vara tillåtet inom givna ramar. Rasens uppgift är att larma med skall, men hundarna får inte vara allmänt skälliga och nervösa. Vakteskapen kan göra att den inte har ett stort intresse av främlingar, men hunden får heller inte vara aggressiv, rädd, flyktig eller nervös.

JSK skickade 2014 samt 2020 ut en enkät till hundägare, en av frågorna var:

Har du upplevt något problem i din hunds beteende?

2014 svarade 21% ja på den frågan, 2020 svarade 22% ja (antal deltagare i undersökningen var 163 st år 2014 och 187 st år 2020).

Det är en allmän ställd fråga och om man svarat Ja, uppmanas ägaren att beskriva vad. De vanligaste svaren kan vi koppla till rasens ursprung som en larmande hund, många upplever att de skäller lite för mycket, även blyghet och ibland rädsla för främmande personer nämns, även det kan i många fall kopplas till rasens ursprung som larmande hund. Fortsatt upplever majoriteten inga problem och det är ingen stor skillnad mellan 2014 och 2020.

Mål

Långsiktiga mål

- Bibehålla rasens typiska karaktär.
- Minska rasens skällande och lätthet att ta till stress.

Kortsiktiga mål

- Få rasens mentalitet dokumenterad, mål 100 japanska spetsar skall ha genomfört BPH.

Strategier

Klubbnivå

- JSK planerar att själva arrangera ett BPH per verksamhetsår.
- Informera om hur man kan använda BPH i sitt avelsarbete
- JSK betalar tillbaka en del av anmälningsavgiften till de som beskriver sina hundar på BPH

Uppfödarnivå

- Inte kombinera två överdrivet skälliga individer
- Uppfödare ska inte avla på hundar som har överdrivna rädslor (exempelvis i olika miljöer eller olika underlag) eller överdriven ljudkänslighet.
- Uppfödare bör använda sig av BPH beskrivningar som ett verktyg i sin avel, exempelvis genom att låta avelsdjur och deras avkommor utföra en beskrivning.

Exteriör

Nulägesbeskrivning

Rasstandarden beskriver en kort, reslig, robust hund med vit päls av strittande kvalitet. Strittigheten är viktigare än mängden och längden. Hundtypen är moderat vinklad och skall ha lätta rörelser. Huvudet skall vara typiskt kilformigt, rasens adelstecken är den mörka pigmenteringen i ögon, nos, läppar och gärna klor. Den ska inge ett alert intryck och aldrig upplevas som klumpig eller oädel.

Rasen har haft obligatorisk mätning under åren 2010–2013 som visade att stora variationer finns och att stor andel ligger på det övre skalan i rasstandarden, men eftersom variation finns har vi utrymme att göra avelsurval som främjar en korrekt storlek.

Exteriöra överdrifter

Anmärkningar som kan innebära problem för rasens hälsa:

- Tunna underkäkar och bitt som är trånga/sneda/felställda.
- Hundar med överdrivna vinklar eller för rasen otypisk benställning
- Felaktig päls som visar sig vara icke funktionsduglig genom att bli svårskött och skapar obehag för hunden.
- Rinniga ögon behöver inte betyda att hunden är defekt, dock vet man att rasen kan uppvisa rinn. Överdrivet rinn där man ser missfärgad päls ner på hundens kinder bör undersökas.
- Rörelser där hunden inte tar sig fram på ett lätt och kvickt sätt.

SRD

Denna ras omfattas inte av Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar (SRD), dock gäller generella anvisningar:

Andning: Alla hundar ska kunna andas obesvärat även under rörelse.

Ögon: Alla hundar ska kunna uppvisa ögon fria från irritation.

Hud: Alla hundar ska ha frisk hud utan tecken på irritation

Bett och tänder: Alla hundar ska ha friska tänder och standardenligt bitt. Felplacerade tänder som skadar tandköttet eller gommen är diskvalificerande fel.

Kondition: Inga hundar ska vara överviktiga.

Päls: Päls ska inte vara så omfångsrik att den besvärar hunden eller hindrar rörelsefriheten.

Rörelser: Alla hundar ska röra sig rastypiskt och utan synbar ansträngning eller besvär.

Mentalitet: Alla hundar skall ha en mentalitet som tillåter att de kan fungera i samhället.

Rastypiska beteenden måste beaktas och tillåtas, men överdrivet reserverat eller skarpt beteende är aldrig önskvärt. Aggressivitet och paniskt flyktbeteende kan icke tolereras och skall rendera hunden "Disqualified".

Rasspecifika detaljer

Rasen uppvisar ingen större homogenitet och hemlandets uppfödare förespråkar att vi ska behålla de olika typerna. Alla typerna har förtjänster och fel, och vissa typer är avelsmässigt dominanta. Skulle vi enbart avla på en typ kommer vi att förlora önskvärda och värdefulla egenskaper för rasen. Dock måste vi beakta rasens exteriör på sådant sätt att vi ej avlar på djur som menligt kan påverka hundens livskvalité och funktion.

Storlek

FCI standard: 30–38 cm, *tik något mindre*, rasklubben Nippon Spitz Club i rasens hemland har önskvärd storlek på hane 35 cm (+/- 2 cm), Tik 32 cm (+/-2 cm). Det är viktigt att proportionerna 10/11 inte negligeras. Hemlandet rekommenderar att man i aveln använder fler hundar inom idealstorlek.

Typ och könsprägel

Nedan visas de 4 olika typer som vi kan se idag och de särskiljer sig ofta i både typ och temperament. Det är vår strävan att alla typer bevaras, alla är önskvärda i vår ras.

Det är av stor vikt oavsett typ att man med enkelhet skall kunna identifiera en hane från en tik, alltså könsprägeln skall vara tydlig.

	
<p>Hakuo – En lätt och något längre kropps-konstitution med medellånga ben, ett mellanstort huvud, och har ett spetsigt nosparti. Storleken är mellanstor till liten, pälsen är ganska kort, det är en smidig hund med ett livligt temperament.</p>	<p>King-Light utmärker sig av ett ganska litet huvud, en kort och inte särskilt elegant hals. Storleken är mellanstor – liten med ganska korta ben. Den har en tendens till att ha mindre än normalt pigment, dock har den mycket päls av korrekt kvalitet och längd.</p>
	
<p>Lassie – karakteriseras av att storleken är över medelstorlek och den är kraftigt byggd. Den har ett majestätiskt rörelseschema ett stort och uttrycksfullt "ansikte" och en fin, extremt vit päls och temperamentet är inte alltid lättkontrollerat.</p>	<p>Hi-Crown är typisk med en solid kroppsform, en kort och mindre elegant hals, korta ben, ett stort runt huvud med ett relativt kort nosparti. mellanstor – liten storlek (pga de korta benen) en kraftig päls som dock är av icke önskvärd kvalitet och färg. Till sin fördel har den att den är den tyst och snäll i temperamentet</p>

Ögon

Ögonen skall vara medelstora, mandelformade, något snedställda och mörka. Ögonkanterna skall vara svarta enligt standarden. Ögonen skall vara formade som en ginkonöt men har i översättningen ändrats till mandelform, ginkonöten är aningens rundare till sin form än en mandel. Ögonform och färg är av stor vikt för rasens kännetecken.

Mål

Långsiktiga/kortsiktiga mål

- Bibehålla den variation av rastyp som finns.

Strategier

Klubbnivå

- Hålla uppfödarmöten där exteriörspecifika frågor diskuteras.
- Att inom varje 5 års period be en domare på rasspecialen att mäta hundarna.

Uppfödarnivå

- Avel bör företrädesvis ske med individer inom rasstandardens ideala måttangivelser både på storlek och proportioner. Man bör utesluta individer över maximalstorlek och under minsta storlek ur avel om inte särskilda anledning finns (exempelvis en unik härkomst).
- Ej avla på hundar med Canintänder (hörntänder) som går in i gommen, eller med sneda eller för smala bett.
- Kombinera inte 2 individer med svag pigmentering. Exempelvis har den ena ljus nosspegel, kombinera alltid med en som har svart nosspegel.

Förankring

RAS-arbetet har redovisats och diskuterats på JSK's årsmöten.

Uppfödarenkät (2020) och hundägarenkät (2014, 2020) samt uppfödar/medlemsmöten där det har diskuterats rasens hälsa. I mars 2021 mailades RAS dokumentet ut till alla JSK medlemmar för granskning och återkoppling, alla hade 4 veckor på sig att inkomma med synpunkter, majoriteten står bakom RAS i denna version, smärre justeringar gjordes för att öka dokumentets tydlighet.

Källhänvisning

- Agria Breed Profile 2011-2016 [http://files.jsk87.webnode.se/200000373-466e3466e4/ABP%202011-2016 Japanese%20Spitz VC SE.pdf](http://files.jsk87.webnode.se/200000373-466e3466e4/ABP%202011-2016%20Japanese%20Spitz%20VC%20SE.pdf)
- SKK/Avelsdata
- Enkäter till medlemmar och på sociala medier - underlag för rasens hälsostatus. Japansk spetsblad nr 1, 2020 <http://files.jsk87.webnode.se/200000404-d44fad44fc/Japansk-Spetsbladet.pdf>
- JSK har arrangerat RAS-avelskonferenser, samt deltagit i rasklubbars avelskonferenser för japansk spets i Norge, Finland och Danmark under 2012–2014.
- Japansk Spetsklubb har med hjälp av SSUK utfört obligatorisk mätning på alla SKK utställningar 2010–2013.
- JSK har tillfrågat de största på hundförsäkringar i Sverige. Japansk spetsblad nr 1, 2020 <http://files.jsk87.webnode.se/200000404-d44fad44fc/Japansk-Spetsbladet.pdf>
- "The Japanese Spitz" Mr Marco Piasentin.
- Japansk spetsblad nr 1, 2020 <http://files.jsk87.webnode.se/200000404-d44fad44fc/Japansk-Spetsbladet.pdf>
- "All världens Hundar" Iwan Swedrup, Bo Bengtsson
- Artikel om Muskeldystrofi: [Jones BR](#), Muscular dystrophy with truncated dystrophin in a family of Japanese Spitz dogs. Journal of the Neurological Sciences. 2004, 15;217(2):143-9.